

Ida(ilma)rindel mõnda aega muutuseta

Päikene paistab ja loodus kärssab – kätte jõudnud kuiv suvi!

AIN KALLIS

Tänavu on kliimaatilise suve algus olnud igati meeltnööda puhkajaile, kel aega vee äärde peesitama minna, nuriseda ei tohiks ka läänepoolse Eesti inimesed.

Metsa-, põllu- ja aiainimestele aga, eriti Kagu-Eestis, hakkavad põuailmingud juba suurt muret valmistama – terve maikuu kohta tuli vihma napilt kaste jagu.

Mida küll ette võtta?

Eesti rahvas peaks juba sel nädalal minema linnadest-küladest välja ja pöörduma kõrgemate jõudude poole, nagu seda soovitas tšehhi kirjanik Karel Čapek: “Issand jumal, tee nii kuidagi, et iga päev sajak, näiteks keskööst kuni kella kolmeni hommikul, aga pisitasa... Et päike paistaks kogu päev, aga mitte igale poole ja ka mitte liiga kuumalt, et kord nädalas sajak lahjendatud virtsavett ning tuvisitta. Aamen. Sest teadke, et sedasi oli ka paradiisiaias.” Vaat siis oleks kogu Eesti rahvas ilmaga rahul. Metsade tuleohu indeksi arvutamisel arvestatakse teatavasti eelkõige sademete, õhutemperatuuri ja -niiskusega.

Viimase näitajaist tuntuim on suhteline ehk relatiivne niiskus. See on õhus sisalduva veeauru tegeliku koguse suhe kogusesse, mida oleks vaja, et küllastada õhk antud temperatuuril. Seda suurust väljendatakse tavaliselt protsentides.

Kui õhk oleks kuiv (umbes nagu kõrbes), langeks suhteline niiskus nulli lähedale, udu puhul on see näitaja aga 100%. Aasta keskmine õhuniiskus on meie maal 82%, kõige kuivem kuu aga mai 71%ga.

Tänavuse lehekuu alguses oli õhk üsna kuiv – Viljandis näiteks 17%. Teisel kümnapäevakul sai suurem osa Eestist vihma ja nii tõusid õhuniiskuse näitajad kõrgele kogu maal, isegi kuival Valgamaal 60 protsendini, leevendades veidi taimede elu.

Juushügromeeter on tänini töökindel niiskusemõõtur. FOTO: ERAKOGU

Tuhandetes ilmajaamades üle kogu maakera, sealhulgas kõigis Eesti jaamades, kasutatakse praegusel ajal mitmesuguseid elektrilisi niiskusemõõtureid. Veelgi enamates aga selliseid, mis pole pea kahe sajandi jooksul oluliselt muutunud. Üks selliseid on juushügromeeter.

Kui vihma sajab, siis osal inimestel lähevad nad krussi, osa aga hoopis kaotab lokid. Šveitslane Horace B.

de Saussure leidis 1783. aastal, et juukseid saab edukalt kasutada suhtelise niiskuse mõõtmisel.

Uurimused näitasid, et mida niiskem on õhk, seda pikemaks venivad juuksekarvad: õhuniiskuse kasvamisel nullist kuni 100%ni pikeneb juus umbes 2,5% võrra.

Ainult et see protsess pole lineaarne: kuivemas õhus venib karv rohkem kui niiskes (siis on mõõtmisviga ka kõige suurem – kuni 20%).

Muide, kõige enam pikenevad vihma käes naturaalseid blondiinide juuksed...